KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 19 mei 1994 door de Voorzitter van de Vlaamse Raad verzocht hem, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een voorstel van bijzonder decreet "houdende inrichting van het bestuur van de Vlaamse autonome hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap", heeft op 26 mei 1994 het volgend advies gegeven :

Volgens artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, moet de overheid die vraagt dat het advies van de afdeling wetgeving binnen een termijn van ten hoogste drie dagen wordt gegeven, dat verzoek om spoedbehandeling met bijzondere redenen omkleden.

In de adviesaanvraag worden geen redenen tot staving van het spoedeisend karakter ervan opgegeven.

*
* *

Gelet op de korte termijn die hem voor het geven van zijn advies is toegemeten, dient de Raad van State zich te bepalen tot het maken van de hiernavolgende opmerkingen.

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Luidens de toelichting strekt het voor advies voorgelegde voorstel van bijzonder decreet ertoe een publiekrechtelijke constructie op te zetten, met name die van een Vlaamse autonome hogeschool, waartoe alle inrichtende machten van het hoger onderwijs, ongeacht het net waartoe zij behoren, kunnen toetreden (titel I van het voorstel).

Voor de gemeenschapshogescholen, die niet naar een Vlaamse autonome hogeschool worden overgebracht en derhalve onder de inrichtende macht van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs blijven ressorteren, wordt in een

gelijkaardige structuur voorzien. Daartoe wordt, in titel II van het voorstel, het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs aangepast.

2. Het voorstel onderscheidt zich van het voorstel van bijzonder decreet houdende wijziging van het bijzonder decreet van 19 december 1988 betreffende de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs, waarover de Raad van State, afdeling wetgeving, op 24 mei 1994 het advies L. 23.353/1 heeft gegeven, op volgende punten :

1° de Vlaamse autonome hogeschool komt tot stand bij beslissing van of na overeenkomst gesloten door om het even welke inrichtende macht van het hoger onderwijs buiten de universiteit en niet enkel bij beslissing van of na overeenkomst gesloten door de ARGO;

2° er wordt voorzien in een eigen bestuursstructuur van de Vlaamse autonome hogeschool. Het voorstel bepaalt de bestuursorganen van de Vlaamse autonome hogeschool, hun samenstelling, bevoegdheid en werking;

3° voor de hogescholen van de Vlaamse Gemeenschap - in het voorstel gemeenschapshogescholen genoemd - die de ARGO als inrichtende macht behouden, wordt een gelijkaardige bestuursstructuur opgezet met dien verstande dat bepaalde beslissingen, zoals de beslissing om te fuseren met een andere hogeschool, aan de centrale raad van de ARGO worden voorbehouden.

Gemeenschappelijk aan beide voorstellen is dat aan de inrichtende machten, ongeacht het net waartoe zij behoren, de vrijheid wordt gelaten om al dan niet afstand te doen van hun bevoegdheden en deze over te dragen aan een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid. Geen van beide voorstellen verhindert derhalve het tot stand komen van netoverschrijdende fusies van hogescholen; in beginsel stimuleren of verplichten zij die vorm van fusie evenmin.

3. Artikel 2 van het voorstel bepaalt het juridisch statuut van de Vlaamse autonome hogeschool. Zij komt tot stand bij wege van een overeenkomst tussen inrichtende machten of door beslissing van één inrichtende macht. Voorwaarden zijn dat die inrichtende machten op 1 oktober 1994 hoger onderwijs buiten de universiteit organiseren en dat vooraf is beslist over de bestuurszetel van de hogeschool, de wijze waarop de nieuwe hogeschool hoger onderwijs organiseert, de overdracht of het gebruik van roerende en onroerende goederen van de toetredende inrichtende machten, de vertegenwoordiging van die machten in de bestuursorganen en de aanstelling van een eerste algemeen directeur en een eerste voorzitter van de raad van bestuur.

De aldus tot stand gekomen hogeschool neemt de vorm aan van een openbare instelling met rechtspersoonlijkheid en wordt een autonome rechtspersoon, onderscheiden van de inrichtende machten die eventueel aan haar oprichting participeren. Zij wordt een zelfstandige inrichtende macht van het hoger onderwijs buiten de universiteit.

De beslissing van een inrichtende macht of de overeenkomst tussen inrichtende machten moet derhalve worden beschouwd als een "acte-condition" waarbij de betrokken inrichtende machten tot een vooraf door de bijzondere decreetgever geregelde bestuursstructuur toetreden.

4. Alhoewel dit niet uitdrukkelijk is verwoord, kan uit artikel 2, gelezen in samenhang met artikel 4, worden afgeleid dat inrichtende machten van het hoger onderwijs hun bevoegdheden als inrichtende macht kunnen overdragen naar een Vlaamse autonome hogeschool die ter zake hun rechts-opvolger wordt.

4.1. Bij het bijzonder decreet van 19 december 1988 werd de inrichtende macht van het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap, op het hogere zeevaartonderwijs na (zie artikel 2, 2°, van hetzelfde decreet), aan de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs overgedragen. Met het voorliggend voorstel wordt de ARGO thans gemachtigd om, op zijn beurt, zijn bevoegdheden als inrichtende macht van de hogescholen van de Vlaamse Gemeenschap te delegeren aan een of meer Vlaamse autonome hogescholen. Vraag is of het voorgestelde cascadeprocédé, met name de onrechtstreekse afstand - door middel van een delegatie aan de ARGO - van de bevoegdheden die de Vlaamse Gemeenschap heeft als inrichtende macht van haar hogescholen, kan worden geacht in overeenstemming te zijn met het bepaalde in artikel 24, § 2, van de Grondwet.

In het hiervoren vermelde advies L. 23.353/1 van 24 mei 1994 heeft de Raad van State erop gewezen dat het de bijzondere decreetgever toekomt te bepalen op welke wijze - rechtstreeks of bij delegatie - hij de inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs overdraagt aan een autonome instelling als bedoeld in artikel 24, § 2, van de Grondwet. Voorwaarde is evenwel dat, in overeenstemming met dit grondwettelijk voorschrift en met artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, door de bijzondere decreetgever bij de oprichting van het autonoom orgaan ook het administratief en financieel bestuur en het toezicht erop worden geregeld.

Om die reden werd overigens, wat het toezicht betreft, bij de overdracht door de Vlaamse Gemeenschap van haar bevoegdheden als inrichtende macht van, eensdeels, het gemeenschapsonderwijs buiten de universiteit en, anderdeels, de universiteiten van de Vlaamse Gemeenschap telkens het toezicht op de inrichtende macht bij bijzonder decreet georganiseerd, los van het toezicht dat onder meer op de aanwending van de financiële middelen of van de subsidies ten aanzien van alle onderwijsinstellingen en ten aanzien van alle universiteeiten bij gewoon decreet werd geregeld.

In tegenstelling met wat het geval is in de ontworpen artikelen 107 en 108 van het ARGO-decreet (artikel 34 van het voorstel), welke bepalingen het toezicht regelen op de gemeenschapshogescholen die niet tot een autonome Vlaamse hogeschool toetreden en derhalve verder onder de inrichtende macht van de ARGO ressorteren, blijft in het voorstel een toezichtsregeling op de hogescholen

welke wel tot een autonome Vlaamse hogeschool toetreden achterwege. Afgezien van de vaststelling dat in de toelichting bij het voorstel geen verantwoording wordt gegeven omtrent dat onderscheid, zal het voorstel met een regeling inzake het toezicht moeten worden aangevuld teneinde in overeenstemming te zijn met het bepaalde in artikel 24, § 2, van de Grondwet en artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980.

4.2. Luidens hetzelfde artikel 2 van het voorstel kunnen ook inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs eenzijdig of bij overeenkomst, de eigen hogescholen van dit net tot een Vlaamse autonome hogeschool omvormen en hun bevoegdheden aan die openbare instelling afstaan. In de algemene toelichting (p. 2) wordt die mogelijkheid verantwoord door "de volledige autonomie" die wordt toegekend en door "het feit dat voor alle hogescholen de rechtspositie op dezelfde wijze wordt bepaald".

4.2.1. Daargelaten het feit dat het argument van de gelijkheid in de rechtspositieregeling enkel opgaat in zover de gesubsidieerde hogescholen tot een Vlaamse autonome hogeschool toetreden, leidt het aannemen van die structuur ertoe dat de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs zich ten voordele van een publiekrechtelijke instelling van hun autonomie ontdoen en zich zullen moeten onderwerpen aan het toezicht dat krachtens artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 door de decreetgever op de door hem opgerichte openbare instellingen moet worden georganiseerd.

4.2.2. In zover de beslissing om een publiekrechtelijke structuur aan te nemen aan de inrichtende machten vrijelijk wordt overgelaten, gaat de voorgestelde regeling niet in tegen de door de Grondwet gewaarborgde vrijheid van onderwijs.

De Raad van State heeft er voorts op gewezen dat

> "uit de rechtspraak van het Arbitragehof volgt dat ook de publiekrechtelijke rechtspersonen aanspraak hebben op de grondwettelijke rechten en vrijheden (arrest nr. 13/91 van 28 mei 1991), dus ook op hetgeen in artikel 24 van de Grondwet is bepaald omtrent de vrijheid van onderwijs.
>
> Uit de arresten nrs. 25/92 en 28/92 van 2 april 1992 van het Arbitragehof volgt dat de in artikel 24 van de Grondwet ingeschreven vrijheid van onderwijs niet onbeperkt is : de vrijheid van onderwijs moet gelezen worden binnen de lijnen van ’s lands budgettaire draagkracht, uiteraard in samenhang met de regel betreffende de gelijkheid.
>
> Voor de gewone decreetgever is er dus ruimte om bepalingen vast te stellen die moeten worden gelezen als voorwaarden van financiering of subsidiëring die de vrijheid van onderwijs beperken. Tussen beide hoort er uiteraard een verhouding in redelijkheid te bestaan. Het oordeel daarover komt in eerste termijn toe aan de Vlaamse Raad" (1).

Het zou derhalve niet in overeenstemming zijn met het bepaalde in artikel 24, § 1, van de Grondwet, indien de

---

(1) Zie het advies L. 22.872/1 van 25 oktober 1993 over een voorontwerp van bijzonder decreet betreffende het bestuur van de officiële hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

gewone decreetgever door het vaststellen van betere financierings- of subsidiëringsvoorwaarden of gunstiger programmatie- of rationalisatienormen ten voordele van de Vlaamse autonome hogescholen, het vrije toetredingsrecht dat met dit voorstel aan de inrichtende machten van het gesubsidieerd onderwijs wordt toegekend, in feite zou uithollen. Een dergelijke regeling zou immers neerkomen "op een aanbod vanwege de overheid om tegen vergoeding afstand te doen van een recht dat de Grondwet aan de onderwijsinrichtende machten toekent. Een aanbod van die aard kan door de overheid aan de inrichtende machten in redelijkheid niet worden gedaan" (1).

4.3. Wat het officieel gesubsidieerd onderwijs betreft, heeft de Raad van State in zijn advies L. 22.872/1 van 25 oktober 1993 bij een voorontwerp van bijzonder decreet betreffende het bestuur van de officiële hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap aanvaard dat de Vlaamse Raad aan artikel 127, § 1, 2°, van de Grondwet en aan artikel 9 van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen de nodige bevoegdheid ontleent om bij gewoon decreet de rechtsvorm te bepalen waarin het associatief ver-

---

(1) Zie het advies L. 22.943/1 van 30 november 1993 over een voorontwerp van bijzonder decreet betreffende het bestuur van de officiële hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap en over een voorontwerp van decreet betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap.

band moet worden gerealiseerd. Het gegeven dat de provincies en de gemeenten als onderwijsinrichtende macht kunnen optreden, sluit niet in dat het onderwijs behoort tot de uitsluitend gemeentelijke of provinciale belangen bedoeld in artikel 41 van de Grondwet, voor welke laatste aangelegenheden krachtens artikel 162 van de Grondwet in een bepaalde vorm van samenwerking is voorzien. Het oogmerk dat met het ontwerp wordt nagestreefd, overstijgt overigens de in dat artikel 162 bedoelde samenwerking.

4.4. In zover met het voorstel fusies van hogescholen van het gesubsidieerd onderwijs onderling worden geregeld, is het optreden van de bijzondere decreetgever niet vereist. Luidens artikel 24, § 2, wordt de goedkeuring van de regeling door een meerderheid van twee derden van de in de Vlaamse Raad uitgebrachte stemmen enkel vereist wanneer een Gemeenschap als inrichtende macht haar bevoegdheid aan een autonoom orgaan overdraagt.

5. Zoals ook in het advies L. 23.353/1 is opgemerkt doet de mogelijkheid die aan de Gemeenschappen bij artikel 24, § 2, van de Grondwet wordt geboden om de inrichtende macht van het gemeenschapsonderwijs over te dragen aan autonome instellingen, geen afbreuk aan de waarborgen opgenomen in artikel 24, § 1, van de Grondwet (1).

Dat betekent dat, ook na overdracht van de inrichtende macht aan de in het voorstel bedoelde openbare

---

(1) Zie Gedr. St., Senaat, B.Z. 1988, nr. 100 - 1/2°, 82.

instelling, het gemeenschapsonderwijs de door artikel 24, § 1, van de Grondwet aan de Vlaamse Gemeenschap opgelegde verplichtingen verder moet naleven en onder meer gebonden blijft door de verplichting neutraal onderwijs (1) in te richten, om aldus de filosofische, ideologische of godsdienstige opvattingen van de ouders en de leerlingen te eerbiedigen (artikel 24, § 1, derde lid van de Grondwet).

6. De beslissing om tot een Vlaamse autonome hogeschool toe te treden moet binnen elke inrichtende macht worden genomen door het bestuursorgaan dat daartoe bevoegd is krachtens de wets-, decreets- of statuutbepalingen die op de participanten van toepassing zijn.

---

(1) In een advies van 8 februari 1993 "définissant les obligations de l'enseignement de la Communauté en matière de neutralité" heeft de Raad van State het volgende opgemerkt :

"L'article 17 de la Constitution, en utilisant le mot "implique", montre bien que la neutralité emporte un certain nombre de conséquences, parmi lesquelles figure le respect des conceptions philosophiques, idéologiques ou religieuses des élèves et de leurs parents. Par le mot "notamment", il est indiqué que ce respect n'est pas le seul que la neutralité entraîne et que d'autres objets doivent ou devront mériter des égards.

Il reste que la neutralité est bien toujours, ainsi que le fait comprendre l'étymologie du mot, une attitude de réserve et d'abstention. Celui qui est neutre n'est ni du parti de l'un, ni du parti de l'autre, ou, du moins, n'exprime ses préférences ni pour l'un, ni pour l'autre. La neutralité n'exclut pas pour autant le goût pour la vérité et la recherche de celle-ci".

6.1. Voor de hogescholen van de Vlaamse Gemeenschap komt die bevoegdheid toe aan de centrale raad van de ARGO voor de hogescholen die onder zijn bevoegdheid ressorteren (artikel 32, 2°, van het ARGO-decreet), of aan de Vlaamse regering, als inrichtende macht van de Hogere Zeevaartschool Antwerpen/Oostende (1). Binnen de centrale raad zal die beslissing, overeenkomstig artikel 42, § 2, van hetzelfde decreet, kunnen worden genomen bij gewone meerderheid van de aanwezige leden. Vermits de centrale raad geldig beraadslaagt wanneer ten minste de helft van de twaalf leden aanwezig is, kan die beslissing worden genomen door vier leden. Vraag is of het niet meer aangewezen zou zijn die beslissing overeenkomstig artikel 42, § 3, van het ARGO-decreet te laten nemen bij een gewone meerderheid van de stemgerechtigde leden binnen de centrale raad en een drievierde meerderheid binnen de vertegenwoordiging van de Vlaamse regering in de centrale raad.

6.2. Over latere fusies van een Vlaamse autonome hogeschool met een andere hogeschool zal de raad van bestuur eveneens bij gewone meerderheid van de aanwezige leden beslissen (artikelen 10, 14° en 11, § 1 van het voorstel). Daargelaten de vraag of hier ook niet in een ruimere meerderheid moet worden voorzien, moet worden opgemerkt dat het voorstel toelaat de beslissing tot fuseren achtereen-

---

(1) Voor de goede orde mag worden opgemerkt dat de bepaling van artikel 92bis, § 4, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, naar de letter genomen, inhoudt dat voor het regelen van aangelegenheden die betrekking hebben op die school, een samenwerkingsakkoord tussen de Gemeenschappen voorgeschreven is.

volgens over te dragen aan het bestuurscollege (artikel 10, tweede lid), aan de algemeen directeur (artikel 19), die, na goedkeuring van het bestuurscollege, opnieuw kan delegeren. Alleen de raad van bestuur kan bepalen of de door hem overgedragen bevoegdheden voor verdere delegatie vatbaar zijn.

Het voorstel zelf beperkt de mogelijkheid van delegatie noch wat de omvang ervan noch wat de aard van de over te dragen bevoegdheden betreft. Volgens de toelichting is het zelfs wenselijk dat de raad van bestuur zoveel mogelijk zijn bevoegdheden aan het bestuurscollege delegeert. Toch lijken bepaalde opdrachten zoals het fuseren met andere hogescholen, het bepalen van de personeelsformatie en het vaststellen van de jaarlijkse begroting, moeilijk vatbaar te zijn voor een dergelijke opeenvolgende delegatie op gevaar af anders het fundamenteel onderscheid tussen de opdracht van een raad van bestuur, die volgens de toelichting het juridisch en financieel verantwoordelijk orgaan is, en die van een bestuurscollege dat instaat voor de dagelijkse leiding, te miskennen. Dergelijke bepalingen kunnen er uiteraard toe leiden dat de raad van bestuur of het bestuurscollege ten voordele van de algemeen directeur of zijn gemachtigde afstand zouden doen van het geheel van de bevoegdheden welke hen zijn toegekend.

Is het niettemin toch de bedoeling zoveel mogelijk bevoegdheden te delegeren, dan dient hiertoe minstens binnen de structuur van de Vlaamse autonome hogeschool een afdoende toezichtsregeling te worden georganiseerd. Deze ontbreekt in het voorstel.

7.1. In tegenstelling met artikel 4 van het ARGO-decreet wordt in het voorstel nergens uitdrukkelijk bepaald dat de regeling de overdracht van onderwijsinrichtende macht betreft.

7.2. In het voorstel wordt evenmin uitdrukkelijk gesteld voor welk onderwijs - het hoger onderwijs van het lange type of alle hoger onderwijs buiten de universiteit - de regeling zal gelden. In de toelichting is telkens sprake over "hogescholen". Overeenkomstig artikel 2, a) van het decreet van 23 oktober 1991 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap moet onder hogeschool worden verstaan een instelling van hoger onderwijs van het lange type, zoals bedoeld in artikel 2 van de wet van 7 juli 1970 betreffende de algemene structuur van het hoger onderwijs of een instelling voor hoger onderwijs van de derde graad en voor hoger kunstonderwijs ingericht krachtens de wet van 14 mei 1955 tot regeling van het kunstonderwijs, waarvan het onderwijs dat zij inrichten, krachtens dit decreet, gerangschikt wordt als hoger onderwijs van het lange type.

Voor een beter begrip van de regeling en een juiste omschrijving van het toepassingsgebied ervan kan het wenselijk zijn het voorstel op die punten aan te vullen (zie in dat verband de opmerking bij artikel 32 van het voorstel).

7.3. Het voorstel voorziet ten slotte niet in de mogelijkheid om uit de Vlaamse autonome hogeschool terug te treden. Vraag is of zulks de bedoeling is van de indieners van het voorstel.

8. In verscheidene artikelen van het voorstel wordt verwezen naar bepalingen van het "decreet van ... houdende regeling van de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap". Het betreft de artikelen 26 en 31 van het voorstel en de ontworpen artikelen 36bis (artikel 33 van het voorstel) en 86, 102, 105, 107 en 108 van het ARGO-decreet (artikel 34 van het voorstel).

Deze decretale regeling bevindt zich kennelijk nog in het stadium van voorbereiding.

De Raad van State kan zich uiteraard niet uitspreken over de bepalingen van het voorstel waarin naar een nog niet bestaande regeling wordt verwezen.

De Vlaamse Raad zal er overigens zorg moeten voor dragen dat de inwerkingtreding van de thans voorgelegde ontworpen regeling en die van de regeling waarnaar wordt verwezen op elkaar worden afgestemd.

9. Een groot aantal bepalingen van het voorstel zijn omzeggens woordelijk overgenomen uit het eerder vermeld voorontwerp van bijzonder decreet betreffende het bestuur van de officiële hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap. Sommige bepalingen werden aangepast aan de opmerkingen die ter zake door de Raad van State werden gemaakt in het advies L. 22.872/1 en worden derhalve niet opnieuw besproken. Eerder dan te verwijzen naar de in het vroegere advies gemaakte opmerkingen zullen met het oog op de leesbaarheid van het advies, waar nodig, de vroegere opmerkingen in aangepaste vorm worden herhaald.

"Luidens artikel 28 moet in iedere officiële hogeschool een hogeschoolonderhandelingscomité en departementale onderhandelingscomités worden opgericht.

Uit artikel 29 lijkt men te moeten afleiden dat aan die comités een bevoegdheid wordt verleend die krachtens de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel aan de krachtens die wet ingestelde organen voorbehouden zijn.

Mocht het de bedoeling zijn de beoogde onderhandelingscomités in de plaats te doen treden van de krachtens de wet van 19 december 1974 ingestelde geëigende organen, dan moet erop gewezen worden dat volgens artikel 87, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, gewijzigd bij de bijzondere wetten van 8 augustus 1988 en 16 juli 1993, de regels die van toepassing zijn op de betrekkingen tussen de openbare overheden en de syndicale organisaties van de ambtenaren die van deze overheid afhangen, evenals met de leden van deze syndicale organisaties, tot de bevoegdheid behoren van de federale overheid, ook wat betreft de Gemeenschappen, de Gewesten en de publiekrechtelijke rechtspersonen die ervan afhangen, met inbegrip van de onderwijssector.

De decreetgever kan van de essentiële bepalingen van die regeling niet afwijken. Artikel 29 zal derhalve moeten worden aangepast om het met artikel 87, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 bestaanbaar te maken".

2. Het voorliggend voorstel beoogt kennelijk de in de artikelen 28 en 29 ervan uitgewerkte regeling te verzoenen met het bepaalde in artikel 87, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980, door de bepalingen zoals die reeds in het ontwerp nr. L. 22.872/1 voorkwamen over te nemen, zij het aangevuld met een nieuw artikel 29, § 4, luidend als volgt :

"De bepalingen van artikel 28 zijn niet van toepassing indien de aangelegenheden, bedoeld in § 1 van dit artikel, geheel of gedeeltelijk worden behandeld in de organen, opgericht bij of krachtens de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel".

3. Daargelaten de vraag of, gelet op de ruime omschrijving van de in artikel 29, § 1, bedoelde aangelegenheden, het bepaalde in paragraaf 4 van dat artikel niet voor gevolg zal hebben dat de hogeschool- en de departementale onderhandelingscomités in de praktijk van elke reële bevoegdheid zullen verstoken blijven, moet ook nu worden opgemerkt dat met de ontworpen regeling wordt afgeweken van de bij of krachtens de wet van 19 december 1974 vastgestelde procedures.

Zo lijkt uit het ontworpen artikel 29, § 1, te moeten worden afgeleid dat over de in die paragraaf vermelde aangelegenheden uitsluitend zal worden onderhandeld, terwijl over bepaalde van die materies krachtens de wet van 19 december 1974 overleg moet worden gepleegd. Dat zulks wel degelijk de bedoeling is vindt bevestiging in de toelichting bij het voorstel naar luid waarvan "... de bevoegdheden van de comités (...) verder (reiken) dan wat op dit ogenblik mogelijk is in het kader van het syndicaal statuut : overleg is omgezet in onderhandeling".

Het ontwerp komt, wat die omzetting betreft, derhalve neer op een afwijking van een essentiële bepaling

van de wet van 19 december 1974 (1) en is om die reden alleen al niet bestaanbaar met het reeds genoemde artikel 87, § 5, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen.

In dezelfde zin rijzen trouwens ernstige vragen omtrent de verenigbaarheid van het bepaalde in het ontworpen artikel 29, § 3, met de overeenkomstige regeling welke is uitgewerkt in de artikelen 77, 81 en volgende van het koninklijk besluit van 28 september 1984 tot uitvoering van de wet van 19 december 1974 tot regeling van de betrekkingen tussen de overheid en de vakbonden van haar personeel.

Artikel 31.

1. Volgens het opschrift van titel II van het voorstel bevatten de artikelen 31 tot 34 wijzigingen van het voornoemde bijzonder decreet van 19 december 1988. Artikel 31 is evenwel niet als een wijzigingsbepaling opgevat, maar is in wezen een overgangsbepaling. Het lijkt dan ook aangewezen het artikel in fine van titel I op te nemen.

2. Bij paragraaf 1 van dit artikel rijst de vraag of de beperking van de rechtsopvolging tot "de rechten en de verplichtingen van de Autonome Raad voor het Gemeenschapsonderwijs die vroeger uit de bedoelde hogeschoolactiviteiten

---

(1) Zie onder meer de artikelen 1, § 1, 2°, 2 en 11 van de wet van 19 december 1974.

zijn ontstaan" voldoende duidelijk is om betwistingen te vermijden. Vraag is inderdaad of binnen de vroegere activiteiten van de ARGO, de hogeschoolactiviteiten steeds afscheidbaar zijn van de activiteiten betreffende de andere onderwijsniveaus.

3. De overdracht van de gebouwen geschiedt "om niet en zonder kosten". Vermoedelijk heeft paragraaf 2 niet enkel betrekking op de gebouwen maar op alle onroerende goederen, onbebouwde terreinen inbegrepen.

Artikel 32.

1. Door in artikel 5, § 1, van het ARGO-decreet een 4° in te voegen, zullen voor het hoger onderwijs buiten de universiteit zowel de raden van bestuur als de bestuursorganen van de gemeenschapshogescholen bevoegd zijn. Die invoeging heeft enkel zin indien het voorliggend voorstel alleen de hogescholen, en niet het hoger onderwijs van het korte type betreft.

Indien zulks het geval is, zal in 3° van artikel 5, § 1, moeten worden gepreciseerd dat de raden van bestuur voortaan enkel zullen optreden voor de instellingen van het hoger onderwijs buiten de universiteit van het korte type.

Is dit niet het geval, dan kan de vraag worden gesteld of het nog zin heeft de bepaling van artikel 5, § 1, 3°, van het ARGO-decreet te behouden, aangezien met de in

dat decreet in te voegen titel VIII precies nieuwe bestuursorganen voor de gemeenschapshogescholen worden opgericht.

Vraag is dan ook of de artikelen 19 tot 23 van het ARGO-decreet, die de samenstelling van de raden van bestuur regelen, nog moeten worden behouden en de artikelen 43 tot 50, die de werking van de schoolraden én van de raden van bestuur regelen, niet moeten worden aangepast.

Artikel 34.

1. Het artikel beoogt een titel VIII in het bijzonder decreet van 19 december 1988 in te voegen betreffende de hogescholen van het gemeenschapsonderwijs die niet als Vlaamse autonome hogescholen worden georganiseerd. Een meer logische aanpassing zou erin bestaan de ontworpen bepalingen in een titel VII onder te brengen en de slotbepalingen van het bijzonder decreet van 19 december 1988 op te nemen in een titel VIII. De slotbepalingen die zonder voorwerp zijn geworden, kunnen meteen worden opgeheven.

2. Het merendeel van de bepalingen van de ontworpen titel VIII zijn identiek aan de artikelen 5 tot 30 van het voorstel. De opmerkingen die hiervoren werden geformuleerd met betrekking tot deze artikelen gelden dan ook mutatis mutandis voor de bepalingen van de ontworpen titel.

3. Het ontworpen artikel 80, § 2, 1°, beoogt de artikelen 7 en 8 van het decreet van 19 december 1988 niet van toepassing te verklaren op de gemeenschapshogescholen. Dit zal nochtans niet kunnen beletten dat een aantal grondwettelijke waarborgen, zoals de verplichting de rechten en vrijheden van de ideologische en filosofische minderheden te eerbiedigen (artikel 11 van de Grondwet), de bescherming van het privé-leven (artikel 22 van de Grondwet) en de verplichting voor de Gemeenschap neutraal onderwijs in te richten (artikel 24, § 1, derde lid, van de Grondwet), hun volle gelding moeten blijven hebben.

4. Onverminderd de opmerkingen welke bij de artikelen 28 en 29 van het voorstel zijn gemaakt, dient in het ontworpen artikel 105, § 4, van het bijzonder decreet van 19 december 1988, te worden gerefereerd aan de bepalingen van artikel 104 van dat decreet in plaats van aan de bepalingen "... van artikel 28 van het bijzonder decreet van (...) houdende inrichting van het bestuur van de Vlaamse autonome hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap".

Artikel 35.

De datum van inwerkingtreding van de artikelen 28 en 29 van het voorstel, welke de oprichting van de onderhandelingscomités betreffen, is vastgesteld op 1 januari 1995. Die datum dient echter logischerwijze te worden afgestemd op de datum van inwerkingtreding van de overige bepalingen van het voorstel, zijnde 1 september 1995.

Voorts treedt ook artikel 32 van het voorstel in werking op 1 januari 1995. De vraag moet worden gesteld of dan ook artikel 34 van het voorstel niet op hetzelfde tijdstip moet in werking treden. Gelet op het bepaalde in het ontworpen artikel 110 is dit thans niet het geval.

De kamer was samengesteld uit

Mevrouw	: S. VANDERHAEGEN,	kamervoorzitter,
de Heren	: M. VAN DAMME, D. ALBRECHT,	staatsraden,
	G. SCHRANS, E. WYMEERSCH,	assessoren van de afdeling wetgeving,
Mevrouw	: A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. J. BAERT, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. G. DEBERSAQUES, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER, DE VOORZITTER,

A. BECKERS. S. VANDERHAEGEN.